

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 69/2016-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. februára 2016 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti MAGURA, s. r. o. Vyšné Ružbachy, Vyšné Ružbachy 307, zastúpenej advokátom Mgr. Daliborom Tverďákom, Krmanova 852/1, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Sžf 109/2015 a jeho uznesením zo 4. novembra 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti MAGURA, s. r. o. Vyšné Ružbachy, **o d m i e t a** ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. decembra 2015 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti MAGURA, s. r. o. Vyšné Ružbachy (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“)

a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Sžf 109/2015 a jeho uznesením zo 4. novembra 2015 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že najvyšší súd napadnutým uznesením zrušil rozsudok Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 2 S/37/2013-101 z 10. januára 2014 v spojení s opravným uznesením č. k. 2 S 37/2013-124 z 5. júna 2015 a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Predmetom prieskumu zákonnosti bolo rozhodnutie Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky č. 1100305/1/307059/2013 z 27. júna 2013 o potvrdení dodatočného platobného výmeru Daňového úradu Prešov č. 9712401/5/1137877/2012 z 21. júna 2012, ktorým bol sťažovateľke vyrubený rozdiel dane z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie júl 2011 v sume 5 783,48 eur.

3. Podľa názoru sťažovateľky najvyšší súd sa pri výklade a aplikácii zákonného predpisu natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) a zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, že zásadne poprel ich účel a význam, čím mal sťažovateľku ukrátiť na jej právach (bod 1). Napadnuté uznesenie s ohľadom na uvedený postup najvyššieho súdu sťažovateľka označuje za zjavne neodôvodnené, neopodstatnené, arbitrárne a príliš formalistické.

Sťažovateľka považuje rovnako za nepochopiteľné, že najvyšší súd napriek tomu, že zrušil rozhodnutie krajského súdu, nezaujal k nepreskúmateľnosti napádaného a preskúmaného rozhodnutia žiadne stanovisko.

4. Z uvedených dôvodov sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po predbežnom prerokovaní prijal sťažnosť na ďalšie konanie a následne nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa, a to právo na súdnu ochranu v zmysle Čl. 46 ods. 1 a ods. 2 Ústavy SR, ako aj právo na spravodlivý proces Čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane

ľudských práv a základných slobôd, bolo porušené postupom a rozhodnutím Najvyššieho súdu SR v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Sžf 109/2015 zo dňa 04.11.2015.

Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Sžf 109/2015 zo dňa 04.11.2015 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.

Podľa § 36 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu priznáva sa sťažovateľovi náhrada trov právneho zastúpenia splatná do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu na účet právneho zástupcu sťažovateľa Mgr. Dalibora Tverďáka, advokáta so sídlom Krmanova 1, 040 01 Košice.“

II.

5. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. V zmysle čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy sa každý môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

8. Podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone.

9. Jedným zo základných pojmových znakov sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, resp. podľa § 49 zákona o ústavnom súde, ako prostriedku ochrany ústavou (alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou) zaručených základných práv alebo slobôd, je zásada subsidiarity. Zmyslom a účelom tejto zásady je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií.

Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04). Ústava ani zákon o ústavnom súde taktiež nepripúšťajú, aby si sťažovateľ ako účastník konania zvolil medzi orgánmi ochrany porušených základných práv a slobôd, naopak, čl. 127 ods. 1 ústavy jednoznačne požaduje vyčerpanie všetkých sťažovateľovi dostupných a účinných prostriedkov nápravy. Ústavný súd môže

založiť svoju právomoc na konanie až vtedy, ak fyzická alebo právnická osoba nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv (I. ÚS 161/02, I. ÚS 79/07).

10. Vychádzajúc z tohto princípu, k preskúmaniu rozhodnutia všeobecného súdu, ktorými sa konanie nekončí, ústavným súdom môže dôjsť len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení zákona, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle.

11. Ustálená judikatúra ústavného súdu zodpovedá jeho všeobecnejšie formulovanému ustálenému prístupu, podľa ktorého nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu. Skutkové a právne závery všeobecného súdu by mohli byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery všeobecného súdu boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (obdobne napr. I. ÚS 13/00, III. ÚS 151/05, III. ÚS 344/06).

12. Podľa § 250ja ods. 3 OSP ak odvolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie správneho orgánu v medziach žaloby nie je v súlade so zákonom a súd prvého stupňa žalobu zamietol, môže rozsudok súdu prvého stupňa zmeniť tak, že zruší rozhodnutie správneho orgánu a vráti vec žalovanému správne orgánu na ďalšie konanie. Inak o odvolaní rozhodne spôsobom podľa § 219 až § 221 tohto zákona.

13. Podľa § 222 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 OSP ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, prerušiť konanie, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do právomoci ktorého vec patrí.

14. Ústavný súd zastáva názor, že predpokladom záveru o porušení niektorého z ústavou garantovaných práv je také jeho porušenie, ktoré nie je napravitel'né alebo

odstrániteľné činnosťou všeobecného súdu pred začatím konania alebo v konaní vo veci samej, resp. ktoré nemožno napraviť procesnými prostriedkami, ktoré sú obsiahnuté v Občianskom súdnom poriadku (m. m. I. ÚS 148/03, III. ÚS 355/05, II. ÚS 307/06). Uvedený názor zvlášť platí podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu o základnom práve na súdnu ochranu, resp. práve na spravodlivé súdne konanie, ktoré „je výsledkové“, to znamená, musí mu zodpovedať proces ako celok, a skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov (m. m. III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08). Aj z ďalšej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 79/03, I. ÚS 236/03), obdobne ako z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Komanický c. Slovenská republika, rozsudok zo 4. 6. 2002) vyplýva, že ústavný súd a Európsky súd pre ľudské práva overujú, či konanie posudzované ako celok bolo spravodlivé v zmysle čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru.

15. Sťažovateľkou napadnuté uznesenie najvyššieho súdu (ktorým bol zrušený rozsudok krajského súdu č. k. 2 S 37/2013-101 zo 10. januára 2014 v spojení s opravným uznesením č. k. 2 S 37/2013-124 z 5. júna 2015 a vec bola vrátená súdu prvého stupňa na ďalšie konanie) nie je rozhodnutím, ktorým by sa dané súdne konanie právoplatne skončilo. Naopak, napadnuté uznesenie nastolilo stav, kedy sa konanie pred súdom vracia do štádia prvostupňového konania. Námietky obsiahnuté v sťažnosti môžu byť preto sťažovateľkou uplatnené a preskúmané v konaní pred všeobecným súdom (v správnom súdnictve), a to v rozsahu a spôsobom ustanoveným zákonom.

16. Podľa názoru ústavného súdu interpretácia a následná aplikácia ustanovenia § 74 ods. 2 daňového poriadku ani § 221 ods. 1 písm. h) a ods. 2 OSP (v spojení s § 250ja ods. 2 druhou vetou OSP) na prípad sťažovateľky nemá charakter extrémneho vybočenia z pravidiel rozhodovania o zrušení rozhodnutia a vrátenia veci prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Najvyšší súd dostatočným spôsobom odôvodnil svoje rozhodnutie vrátane vyslovenia svojho právneho názoru, pričom uložil súdu prvého stupňa aj povinnosť zaoberať sa meritórnymi dôvodmi žaloby sťažovateľky. Podobne už ústavný súd rozhodol vo veci sp. zn. III. ÚS 541/2015, v rámci tohto konania boli predmetom ústavného prieskumu 4 sťažnosti sťažovateľky podobného charakteru.

17. Keďže zrušujúce uznesenie najvyššieho súdu nemožno považovať za zjavne neodôvodnené ani arbitrárne a rozhodovanie vo veci sťažovateľky bude v právomoci všeobecného súdu, ústavný súd v zmysle dikcie ustanovenia § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľky odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

18. Vzhľadom na to, že sťažovateľkina sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa jej ďalšími návrhmi nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. februára 2016